

TALO

Elääkseen ihminen tarvitsee suotuisan ympäristön ja suojaavan turvapaikan: perheen ja talon. Molempia tarkoittaa sama heprean sana: bayt [bet yhdyssanoissa: Betel, Jumalan talo]. Jumala ei kuitenkaan tyydy antamaan ihmiselle luonnollista perhettä ja aineellista asuntoa. Hän tahtoo tuoda ihmisen omaan taloonsa, ei vain palvelijana vaan poikana. Siksi Jumala, asuttuaan Israelin keskellä temppelissä, lähetti ainoan Poikansa rakentamaan hänelle elävistä kivistä muodostuvan hengellisen asumuksen, joka on avoin kaikille ihmisille.

I. Ihmisten lasten talo.

1.. Perheen talo.. Ihminen kaipaa paikkaa, jossa hän on ”kotona”: pesää, kuten vanha sananlasku sanoo (Sananl. 27:8), kattoa, joka suojaa hänen yksityiselämänsä (Sir. 29:21). Hän kaipaa sitä omassa maassaan (1. Moos. 30:25), siellä missä on hänen isänsä talo, tuo perintö, jota kukaan ei saa häneltä riistää (Miika 2:2) eikä edes himoita (2. Moos. 20:17 rinn.). Tässä hyvin hoidetussa talossa loistaa naisen viehäytys (Sir. 26:16), mutta paha vaimo tekee siitä asumiskelvottoman (25:16). Siellä mies elää poikiensa kanssa, jotka jäävät taloon, kun taas palvelijat voivat lähteä siitä (Joh. 8:35). Hän ottaa mielellään vastaan vieraita ja taivuttelee heidät jäämään tarvittaessa väkisinkin (1. Moos. 19:3; Ap. t. 16:15). Talolla on niin suuri arvo, ettei juuri talonsa rakentanut saa estää nauttimasta siitä. Siksi Israelissa hyvin inhimillinen laki vapauttaa hänet sodan vaaroista, vaikka kyse olisi pyhästä sodasta (5. Moos. 20:5; 1. Makk. 3:56).

2.. Mikä rakentaa ja mikä tuhoaa.. Talon rakentaminen ei ole vain sen seinien pystyttämistä. Se on kodin perustamista, jälkeläisten saamista sekä uskonnollisten opetusten ja hyveellisten esimerkkien välittämistä heille. Se on viisauden työtä (Sananl. 14:1), ja siinä uurastuksessa hyveellinen nainen on korvaamaton (31:10–31). Se on myös Jumalan työtä, jota ihminen ei yksin voi saattaa päätökseen (Ps. 127:1). Pahuudellaan ihminen voi kuitenkin vetää onnettomuuden talonsa ylle (Sananl. 17:13). Mieleton nainen puolestaan hajottaa oman talonsa (14:1). Synti on näet jo ennen talon tuhoamista aiheuttanut toisen tuhon: itse ihmisen, tuon hauraan saviassumuksen (Job 4:19), jonka Jumalan henkäys on tehnyt eläväksi (1. Moos. 2:7). Syntisen ihmisen on kuoltava ja annettava henkäyksensä takaisin Jumalalle, ennen kuin hän menee isänsä luo hautaan, iankaikkisuuden taloon (1. Moos. 25:8; Ps. 49:12,20; Saarn. 12:5 seur.). Hän elää kuitenkin edelleen jälkeläisissään, talossa, jonka Jumala rakentaa ystävilleen (Ps. 127). Tästä ymmärtää, miksi talon rakentaminen ilman mahdollisuutta asua siinä on Jumalan rangaistuksen symboli, jonka uskottomuus ansaitsee (5. Moos. 28:30), kun taas valitut asuvat taloissaan ikuisesti eskatologisessa ilossa (Jes. 65:21 seur.).

II. Jumalan vertauskuvallinen talo.

1.. Israelin talo ja Daavidin talo.. Jumala tahtoo asua jälleen niiden ihmisten keskuudessa, jotka synty on erottanut hänestä. Hän aloittaa suunnitelmansa kutsumalla Abrahamin palvelemaan itseään ja ottamalla hänet pois toisia jumalia palvelevien ihmisten keskeltä (Joos. 24:2). Siksi Abrahamin on jätettävä maansa ja isänsä talo (1. Moos. 12:1). Hän elää teltassa matkalaisena, ja samoin elävät hänen poikansa (Hepr. 11:9,13), kunnes Jaakob ja hänen poikansa asettuvat Egyptiin. Pian Israel kuitenkin kaipaa pois tästä ”orjuuden talosta”, ja Jumala vapauttaa sen solmiakseen sen kanssa liiton ja asuakseen kansansa keskellä teltassa, jonka hän käskee valmistaa itselleen. Siinä lepää pilvi, joka peittää hänen kirkkautensa ja ilmaisee hänen läsnäolonsa koko Israelin talolle (2. Moos. 40:34–38). Tämä nimi sopii edelleen Jaakobin jälkeläisille, joista on tullut tähtiäkin lukuisampia (5. Moos. 10:22).

Tämä kansa kokoontuu Jumalansa teltan ympärille, jota siksi kutsutaan ilmestysmajaksi (2. Moos. 33:7). Siellä Jumala puhuu palvelijalleen Moosekselle, jolla on aina pääsy hänen taloonsa (33:9 seur.; 4. Moos. 12:7) ja joka johdattaa kansan luvattuun maahan. Jahve tahtoo tehdä tästä maasta, joka on kokonaan ”hänen talonsa” (Hoos. 8:1; 9:15; Jer. 12:7; Sak. 9:8), kansansa pysyvän asuinsijan (2. Sam. 7:10). Daavid puolestaan tahtoo sijoittaa Jumalan taloon, joka muistuttaa palatsia, jossa hän itse asuu (7:2). Jumala kuitenkin torjuu tämän hankkeen, sillä teltta riittää hänelle (7:5 seur.). Hän siunaa silti voideltunsa aikomuksen: vaikka hän ei halua asua kivitalossa, hän tahtoo rakentaa Daavidille talon ja vahvistaa tämän jälkeläiset valtaistuimellaan (7:11–16). Talon rakentaminen Jumalalle on varattu Daavidin pojalle, jonka Isä Jumala on oleva (7:13–14).

2.. Kivitalosta taivaalliseen temppeliin.. Salomo soveltaa itseensä tätä salaperäistä profetiaa. Vaikka hän julistaa, etteivät edes taivasten taivaat voi sisältää Jumalaa, joka niissä asuu (1. Kun. 8:27), hän rakentaa talon Jahven nimelle, jota siellä huudetaan avuksi, sekä arkille, joka on hänen läsnäolonsa symboli (8:19 seur.,29). Jumala ei kuitenkaan ole sidottu mihinkään paikkaan eikä mihinkään taloon. Hän julistuttaa tämän Jeremialla juuri siinä talossa, joka kantaa hänen nimeään (Jer. 7:2–14), ja osoittaa sen Hesekielille kahdessa näyssä: toisessa Jumalan kirkkaus lähtee hänen häväistystä talostaan (Hes. 10:18; 11:23), toisessa se ilmestyy profeetalle pakanallisessa maassa, johon Israelin talo on joutunut pakkosiirtolaiseksi (Hes. 1). Mutta tälle talolle, joka on häpäissyt hänen nimensä, Jumala ilmoittaa puhdistavansa sen, kokoavansa sen yhteen, yhdistävänsä sen ja asettavansa siihen jälleen asumuksensa (36:22–28; 37:15–16,26 seur.). Kaikki tämä on seurausta siitä, että hän vuodattaa Henkensä Israelin talon ylle (39:29).

Tämä keskeinen profetia antaa aavistaa, mikä on Jumalan todellinen talo: ei aineellinen, vertauskuvallinen temppeli, jonka profeetta kuvaa yksityiskohtaisesti (40–43), vaan Israelin talo itse, Jumalansa hengellinen asumus.

3.. Nöyrien Jumalan asumus.. Pakkosiirtolaisuudesta paluun jälkeen kansalle annetaan vielä kaksiosainen opetus, joka vapauttaa sen omaan kansaan rajoittumisesta ja muodollisuudesta. Ensinnäkin Jumala avaa talonsa kaikille kansoille (Jes. 56:5 seur.; vrt. Mark. 11:17). Toiseksi hän julistaa, että hänen talonsa on kaiken yläpuolella ja iankaikkinen ja että siihen pääseminen edellyttää nöyrää ja särkynyttä sydäntä (Jes. 57:15; 66:1–2; vrt. Ps. 15). Mutta kuka voi johdattaa ihmisen tähän taivaalliseen asumukseen? Jumalallinen Viisaus itse: se tulee ihmisten keskuuteen rakentamaan talonsa ja kutsumaan heidät sisään (Sananl. 8:31; 9:1–6).

III. Isän ja hänen poikiensa hengellinen talo.

1. Jeesus Kristus on todella Jumalan Viisaus (1. Kor. 1:24). Hän on Jumalan sana, joka tulee asumaan keskellemme tulemalla lihaksi (Joh. 1:14). Hän kuuluu Daavidin taloon ja tulee hallitsemaan Jaakobin sukua (Luuk. 1:27,33). Betlehemissä, Daavidin kaupungissa, jossa hän syntyy, hän ei kuitenkaan löydä taloa, joka ottaisi hänet vastaan (2:4,7). Vaikka hän asuu Nasaretissa vanhempiensa talossa (2:51), hän todistaa jo kahdentoista vuoden ikäisenä, että hänen tulee olla Isänsä luona (2:49), jonka talo temppeli on (Joh. 2:16). Tässä talossa hän toimii Pojan auktoriteetilla, sillä hän on siellä kotonaan (Mark. 11:17 rinn.). Hän kuitenkin tietää, että temppeli on tuomittu tuhoon (13:1 seur. rinn.), ja tulee rakentamaan toisen talon: Kirkkonsa (Matt. 16:18; vrt. 1. Tim. 3:15).

2. Tätä tehtävää täyttäessään hänellä ei ole omaa kotia (Luuk. 9:58) eikä perhettä. Hänet kutsutaan, ja hän kutsuu itse itsensä, syntisten ja publikaanien taloon (5:29–32; 19:5–10). Häntä vastaanottavien luona hän kohtaa milloin kylmän, milloin ystävällisen vastaanoton (7:36–50; 10:38 seur.). Näihin taloihin hän tuo kuitenkin aina kutsun kääntymykseen, anteeksiannon armon ja ilmoituksen pelastuksesta, joka yksin on tarpeen. Opetuslapsille, jotka hänen kutsustaan ovat jättäneet talonsa ja luopuneet kaikesta seuratakseen häntä (Mark. 10:29–30), hän antaa tehtäväksi viedä rauhan taloihin, jotka ottavat heidät vastaan (Luuk. 10:5–6), ja samalla kutsun seurata Kristusta, Tietä, joka johtaa Isän taloon. Sinne hän lupaa johdattaa meidät (Joh. 14:2–6).

Avatakseen meille pääsyn tähän taloon, jonka rakentaja on Jumala ja jonka johdossa hän itse on Poikana (Hepr. 3:3–6), Kristus, meidän ylipappimme, kulkee edellämme ja astuu sinne uhrinsa kautta (6:19–20; 10:19 seur.). Tämä Isän talo, tämä taivaallinen pyhäkkö, on sitä paitsi hengellinen todellisuus, joka ei ole kaukana meistä: ”se olemme me itse”, jos vain toivomme pysyä horjumattomana (3:6).

3. Tämä Jumalan asumus valmistuu tosin vasta, kun jokainen meistä on jättänyt maallisen asumuksensa ja pukeutunut iankaikkiseen, taivaalliseen asumukseensa, kirkastettuun ja kuolemattomaan ruumiiseensa (2. Kor. 5:1 seur.; vrt. 1. Kor. 15:53). Mutta jo nyt Jumala kutsuu meitä rakentamaan kanssaan tätä taloa, jonka perustuksena on Jeesus Kristus (1. Kor. 3:9 seur.), kulmakivi ja elävä kivi ja joka muodostuu uskovista, elävistä kivistä (1. Piet. 2:4 seur.). Antaessaan meille pääsyn Isän luo Kristus ei siis ole vain päästänyt meitä vieraina taloonsa. Hän on antanut meidän kuulua ”talonväkeen” (Ef. 2:18–19), liittyä osaksi rakennusta ja kasvaa sen mukana. Jokaisesta tulee näet Jumalan asumus, kun hän on Hengen kautta Herrassa yhteydessä veljiinsä (2:21–22). Siksi taivaallisessa Jerusalemissa ei Ilmestyskirjan mukaan enää ole temppeliä (Ilm. 21:22): se on kokonaan Jumalan asumus niiden ihmisten keskellä, joista on tullut hänen poikiaan (21:3,7) ja jotka pysyvät Kristuksen kanssa hänen Isänsä rakkaudessa (Joh. 15:10).

AfF & AfPZ

Katso myös: → cite — edifier — Vieraanvaraisuus — Jumalan läsnäolo AT III » — temple AT 1 2 ; NT II